

MINISTERRAAD

Nr. 2686

Ex.nr. 6

Scru door:
Minister
D.P.V.

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 20 januari 1961 in de Trêveszaal,
aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags
voortgezet

Aanwezig: De minister-president De Quay en de ministers
Van Aartsen, Beerman, Cals, Klompé (4, 10, 13, 14),
Korthals, Luns, Marijnen, De Pous (4, 10, 13, 14),
Van Rooy, Toxopeus, Visser en Zijlstra

Tevens zijn aanwezig de staatssecretarissen
Bot (1, 2a), Van Houten (1, 2), Roolvink (11 ged.),
Schmelzer (13), Stubenrouch (10)

Secretaris: J. Middelburg

1. Notulen van de vergadering van 13 januari 1961

Opmerking n.a.v. punt 10: Adviesaanvragen omtrent niet-verlenging
van de wet vervreemding landbouwgronden

Minister Marijnen deelt mede, dat hij intussen overleg
heeft gevoerd met prof. Verrijn Stuart en drs. H.L. Jansen wat er-
toe geleid heeft, dat spreker in overleg met de minister van Jus-
titie een adviesaanvraag aan de SER en ook aan het landbouwschap
zal zenden, waaraan hij het verzoek zal verbinden voor het zomer-
reces een advies uit te brengen.

2. Buitenlands beleid

a. De kwestie-Nieuw-Guinea

De notulen p. 20
Min. Luns
12e

Minister Luns deelt mede, dat de secretaris-generaal
van de VN heeft geweigerd in te gaan op het verzoek van Neder-
land een waarnemer naar Nieuw-Guinea te zenden. Ten aanzien van
de suggestie die daaraan is verbonden, dat wij dit verzoek laten
ondersteunen door de premier van Malakka stond Hammarskjöld po-
sitiever. De premier heeft echter laten weten, dat het zenden van
die vertegenwoordiger een provocatie voor Indonesië zou kunnen
zijn; deze denkt aan een commissie met ruime bevoegdheden (die
ook de overdracht van de soevereiniteit aan Indonesië zou kun-
nen voorstellen). Het is duidelijk, dat hieraan wel gevaren
verbonden zijn, maar het volgen van de weg die Hammarskjöld mo-
gelijk achtte is belangrijk. Daarom heeft spreker aan onze am-
bassadeur in Malakka opgedragen een gesprek met de premier daar-
over te houden. Laatstgenoemde heeft een brief aan de Canadese
minister Diefenbaker, aan Herter en aan Macmillan geschreven,
dat hij gezien de band tussen Indonesië en Rusland geen weg zag

om zijn pogingen voort te zetten. Spreker is voornemens via de Britse ambassadeur in Indonesië, die onze belangen in dat land behartigt, een plechtige verklaring inzake onze non-agressie te laten afleggen. Er zijn thans geen aanwijzingen voor een voorbereiding van een spoedige agressie door Indonesië.

Bij de bespreking inzake mogelijkheden van voorlichting over het beperkte, defensieve karakter van onze verdedigingsmaatregelen op Nieuw-Guinea is besloten na te gaan of een journalist van een van de grote Amerikaanse bladen naar dit gebied kan worden uitgenodigd.

Minister Visser merkt op, dat het wenselijk zou zijn als ~~niemand van de marineleiding~~ naar Nieuw-Guinea ging met het oog op de defensiemaatregelen, maar spreker heeft gezegd, dat deze niet voor april erheen zal moeten gaan.

De minister-president merkt op, dat erover gesproken is wie van Nederlandse zijde de opening van de Nieuw-Guineeraad zullen bijwonen. Minister Luns heeft de indruk, dat de reactie in de wereld op de instelling van de Nieuw-Guineeraad niet ongunstig is. Staatssecretaris Bot deelt omtrent de voorbereidingen voor de opening van de Nieuw-Guineeraad mede, dat de lijst van gasten is opgemaakt, waarbij belangrijke beperkingen zijn aangebracht met het oog op de moeilijkheden deze onder te brengen. Men zal voor dit onderbrengen een scheepje bij Hollandia aan de kust brengen, waarmede een bedrag van f. 20.000 is gemeoid. Het totaal van de kosten wordt dankzij de beperkingen op f. 286.000 geraamd in plaats van het aanvankelijke bedrag van f. 1 mln. Spreker stelt voor ermede akkoord te gaan, dat dit ten laste van hoofdstuk XIV (Onvoorzien) van de begroting wordt gebracht. Minister Zijlstra legt zich hierbij neer. De raad verklaart zich met het voorstel van staatssecretaris Bot akkoord.

b. Bijeenkomst van de premiers van de Zes

Minister Luns heeft met enige bevreemding kennis genomen van een verklaring van het hoofdbestuur van de KVP, waarin het o.a. de wens uitspreekt, dat op de bijeenkomst van 10 februari te Parijs zal worden besloten, dat de regeringshoofden van de zes landen elkaar regelmatig zullen ontmoeten. Indien de Franse regering zou voorstellen over te gaan tot vorming van een club van ministers van buitenlandse zaken van de Zes met een vast secretariaat daaraan verbonden, zou dat onzerzijds worden afgewezen, maar de bovenaangehaalde gedachte is nog erger. De uitvoering ervan zou in Nederland op onoverkomelijke constitutionele bezwaren stuiten. De Franse minister van Buitenlandse Zaken neemt hieromtrent het standpunt in, dat elke regering kan besluiten wie zij als vertegenwoordiger naar die nieuwe commissie wil zenden, maar als Nederland dan de minister van Buitenlandse Zaken zou zenden, maakt dat een vreemde indruk. Spreker sluit niet uit, dat op 10 februari in Parijs een vage beslissing wordt voorgesteld met de opdracht aan een werkgroep deze uit te werken. In dat geval zit Nederland niet gemakkelijk. In de Tweede-Kamerfractie van de KVP hoort men overeenkomstige

geluiden als in de verklaring, die spreker aanhaalde, maar er zijn er ook, die een ander standpunt innemen. Het laatste geldt ook voor de andere grote fracties in de Tweede Kamer. Spreker wijst erop, dat de nieuwe Amerikaanse administratie, die deze dag in functie is getreden, ongunstiger is voor de Europese gedachte zoals men in Nederland deze veel huldigt. De betrokken onderminister Bowles, die bevriend is met Monnet, heeft Butterworth en Leidy aangetrokken, die een belangrijke rol hebben gespeeld bij de torpedering van de pogingen om de brug tussen de Zes en de Zeven te slaan. Van Amerikaanse zijde is daarom actieve steun aan de plannen van De Gaulle en actieve strijd tegen de samenwerkingsgedachte tussen de Zes en de Zeven te verwachten.

De minister-president stelt voor, dat minister Luns en hij op korte termijn overleg plegen om een beslissing van de ministerraad over het in Parijs in te nemen standpunt voor te bereiden.

2 c. Vergadering van de zes ministers van Financiën

Minister Zijlstra deelt mede, dat de vorige week een bijeenkomst heeft plaats gehad van de ministers van financiën van de EEG-landen, gedeeltelijk ook te zamen met de presidenten van de zes centrale banken. Een van de twee hoofdpunten van de besprekingen is geweest de overgang van artikel XIV op artikel VIII van het statuut van het Internationale Monetaire Fonds, waarover in de rijksministerraad van 25 november 1960 is gesproken. De conclusie is geweest, dat voor de zes landen het tijdstip is gekomen om op artikel VIII over te gaan, waardoor in het vervolg voorafgaande toestemming van het IMF nodig is voor restricties of discriminaties ten aanzien van het lopende betalingsverkeer. Aan spreker is opgedragen aan de Engelse regering te vragen of deze tegelijkertijd eenzelfde verklaring wil afleggen, waarop hij de vorige dag antwoord van minister Selwyn Lloyd heeft ontvangen, dat Engeland ook meedoet. Hij heeft voorts opdracht ook de andere EVA-landen hiervoor te benaderen, hetgeen via onze ambassades in de betrokken hoofdsteden gebeurt. In de tweede plaats is de vergadering tot belangrijke conclusies gekomen met betrekking tot de Amerikaanse betalingsbalans (de zwakke positie van de dollar en de voortgaande goudafvloeiing). Men was het erover eens, dat een devaluatie van de dollar niet de juiste weg zou zijn en dat Amerika zich niet moet generen als het gebruik maakt van zijn recht om ter dekking van het tekort op zijn betalingsbalans te gaan trekken op zijn deelneming in het kapitaal van het IMF. Voorts is men van oordeel, dat Amerika niet moet overgaan tot het aanbrengen van restricties op het handels- en dienstenverkeer door buitenlandse ondernemingen. Indien Amerika zijn begunstiging van de kapitaalexport in deze omstandigheden zou beëindigen, achten de zes landen dit niet onjuist. Tenslotte is gewezen op het belang van versnelde terugbetaling door de Zes van leningen o.a. op grond van het Marshallplan. Aan spreker is gevraagd deze conclusie in een stuk